เบญจมาศตัดดอก

ชื่อไทย: เบญจมาศ

ชื่อสามัญ: Chrysanthemum, Mum

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Chrysanthemum* hybrids

โดย นางสาวดวงกมลวรรณ กบกันทา นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

ลักษณะดอกเบญจมาศที่มีการผลิตในประเทศไทย คือ ดอกเดี่ยว และดอกช่อ สีดอกเบญจมาศที่ได้รับความนิยมในตลาดมากที่สุด ได้แก่ สีขาว สีเหลือง สีม่วง

พื้นที่ปลูกเบญจมาศ ตามทะเบียนเกษตรกร

ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๙๒๖.๘๐ ไร่

ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๒๐๕.๕๙ ไร่

ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๓๙๐.๓๑ ไร่

แหล่งผลิตสำคัญ: คือ เชียงใหม่ อุดรธานี นครราชสีมา และอุบลราชธานี

Crop Requirement (สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการผลิต)

๑. ดินมีการระบายน้ำและอากาศดี อินทรียวัตถุสูง ค่า pH ๕.๘- ๖.๕

๒. อุณหภูมิ กลางคืน ๑๗ – ๒๐ ^{O}C และ กลางวัน ๑๗ – ๓๐ ^{O}C

๓. ความชื้นสัมพัทธ์ ร้อยละ ๗๐ – ๙๐

๔. ความยาวช่วงแสงยาวกว่า ๑๔.๕ ชั่วโมง ทำให้มีการเจริญเติบโตทางต้นและใบ ความยาวช่วงมีแสงสั้นกว่า ๑๔.๕ ชั่วโมง แต่ยาวกว่า ๑๓.๕ ชั่วโมง ทำให้เบญจมาศเกิดตาดอก ความยาวช่วงแสงสั้นกว่า ๑๓.๕ ชั่วโมง ทำให้ตาดอกมีการพัฒนาไปเป็นดอกสมบูรณ์

ต้นทุนการผลิตเบญจมาศ: ๔๔,๙๐๐ บาท/ไร่

ผลผลิต : เฉลี่ย ๔,๗๗๕ กิโลกรัม/ปี (ดอกช่อ)

รายได้ : ๑๖๙,๘๗๕ บาท/ไร่/ปี **รายได้สุทธิ** : ๑๒๔,๙๗๕ บาท/ไร่/ปี

แนวทางการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต คือ พันธุ์ที่เหมาะสม การผลิตภายใต้โรงเรือน การดูแลรักษาที่ดี

ราคาเบญจมาศตัดดอก (แบบสเปรย์ ผลิตในประเทศ) **เฉลี่ยรายเดือน ปี** 2559 - 2561 หน่วย บาท/กิโลกรัม

ปี/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
2559	79.29	79.64	80.00	81.03	90.65	96.90	92.58	90.00	89.67	92.26	89.83	88.23
2560	80.34	80.00	80.00	80.00	79.68	80.00	93.23	100.00	100.00	99.03	99.67	100.65
2561	100.00	100.71	100.00	99.00	95.83	100.00	98.87	101.29	101.03	97.50	98.33	98.00

ที่มา: ตลาดสี่มุมเมือง

สถิติการส่งออกเบญจมาศตัดดอก ปี 2557-2561

ปี	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	%การเปลี่ยนแปลง
2557	197,865	9,816,348	78
2558	179,356	8,985,992	- 8
2559	178,344	8,706,118	- 3
2560	151,636	5,523,278	- 36
2561	47,179	2,086,227	- 62

ที่มา: กรมศุลกากร

ประเทศที่ไทยส่งออกมากที่สุด คือ เมียนมาร์ (ร้อยละ 97)

รองลงมาคือ เกาหลี เดนมาร์ค และอินเดีย ตามลำดับ

สถิติการนำเข้าเบญจมาศตัดดอก ปี 2557-2561

ปี	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	%การเปลี่ยนแปลง
2557	198,352	11,854,712	287
2558	826,811	56,263,054	374
2559	4,900,202	281,658,529	400
2560	5,613,392	329,808,350	17
2561	4,858,474	283,734,337	- 14

ที่มา: กรมศุลกากร

ประเทศที่ไทยนำเข้าเบญจมาศมากที่สุด คือ มาเลเซีย ร้อยละ 99

รองลงมา คือ เวียดนาม จีน และลาว ตามลำดับ

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
๑. วางแผนการผลิต/การตลาดได้ ๒. บริษัทเมล็ดพันธุ์มีการพัฒนาพันธุ์ที่หลากหลาย ทั้งสี รูปทรง อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรมีตัวเลือกในการเพิ่มความหลากหลายของผลผลิต ๓. ขยายพันธุ์ได้ง่าย ๔. บังคับการออกดอกได้ รายได้ดี มีตลาดรองรับ ๕. ให้ผลตอบแทนเร็ว ๖. เป็นดอกไม้ที่ทนต่อการขนส่ง มีอายุการปักแจกันนาน ๗. เป็นดอกไม้ที่คนไทยนิยมนำมาใช้ประโยชน์หลายโอกาส และมีความต้องการตลอดทั้งปี	**ด้านการผลิต** ๑. เกษตรกรมักนิยมขยายพันธุ์จากต้นพ่อแม่พันธุ์เดิมต่อเรื่อยๆ ทำให้คุณภาพผลผลิตลดลง อ่อนแอ และมีโรคสะสม ๒. ขาดแหล่งผลิตและจำหน่ายกล้าพันธุ์ที่ดีและมีคุณภาพ (กรณีใช้พันธุ์เดิม) ๓. เกษตรกรยังนิยมปลูกพันธุ์เดิม ไม่ทดสอบพันธุ์ชนิดใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายของผลผลิต ๔. ขาดพันธุ์ที่เหมาะสมต่อการปลูกนอกฤดูในประเทศไทย ๕. คุณภาพของดอกไม่ดีเท่าที่ควร และไม่สม่ำเสมอโดยเฉพาะช่วงฤดูร้อนและฝน ๖. การปลูกนอกโรงเรือนในช่วงฤดูฝน หน้าดอกมักได้รับความเสียหาย ไม่มีคุณภาพ รวมทั้งก่อให้เกิดการระบาดของโรค เช่น โรคที่มีเชื้อราเป็นเชื้อสาเหตุ ๗. ขาดแหล่งน้ำ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ปลูกได้บางพื้นที่ ๘. ต้นทุนการผลิต เช่น สารเคมี อุปกรณ์การผลิต ปุ๋ย และค่าจ้างแรงงาน มีราคาสูงขึ้นทุกปี **ด้านการตลาด** ๑. ปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอ และคุณภาพผลผลิตไม่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ทำให้มีการนำเข้าจากมาเลเซีย และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ๒. การจัดการผลผลิต การบรรจุหีบห่อยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ผลผลิตเสียหายเมื่อถึงปลายทาง อายุการวางจำหน่ายสั้น ๓. ปัญหาการตัดราคากันเองระหว่างเกษตรกรในช่วงที่มีผลผลิตออกมาก (ฤดูหนาว) ๔. ราคาค่อนข้างแปรปรวน เกษตรกรขาดอำนาจต่อรอง	๑. ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์เบญจมาศพันธุ์ดี และสร้างแหล่งพันธุ์ดีในท้องถิ่นขึ้น ๒. ศึกษาทดสอบพันธุ์ที่เหมาะสมกับแต่ละฤดูกาล โดยเฉพาะในช่วงนอกฤดู ๓. การส่งเสริมเกษตรกรใช้ต้นพันธุ์ที่มีคุณภาพ ไม่ขยายพันธุ์จากต้นแม่เดิมในจำนวนหลายรุ่นเกินไป ๔. พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้มาตรฐานผลผลิต ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้เทียบเท่าผลผลิตจากต่างประเทศ ๖. สร้างเครือข่ายการผลิตการตลาดโดยการส่งเสริมให้เกษตรกร ผู้จำหน่าย ตลอดจนร้านดอกไม้ หรือผู้ใช้มีเวทีพบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กัน ๗. ส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน พัฒนากลุ่มให้เข้มแข็ง ทั้งด้านผลผลิตและตลาด ๘. พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการใช้น้ำ